

Bailout basta.

Marc De Vos
Directeur
Itinera Institute

President-Elect Obama is dus op de thee geweest bij President-Eject Bush. Hij heeft er onder andere gepleit voor steun aan de Amerikaanse auto-industrie. In het Amerikaanse Congres blazen de Democraten verzamelen voor een hulppakket van in totaal 50 miljard dollar. Ook in Europa lobbyen automakers voor overheidssteun bij verschillende regeringen en bij de Europese Unie.

De zaak lijkt overtuigend. In de aanslepende kredietcrisis krijgt de verkoop van nieuwe wagens stevige klappen. De Amerikaanse Grote Drie – Chrysler, Ford en General Motors – snakken naar adem. Hun Europese huizen Opel en Volvo delen in de malaise. Honderdduizenden onschuldige jobs zijn in het spel.

Wat kon voor de bankiers in hun maatpakken moet toch ook kunnen voor de bandwerkers in hun overalls, nietwaar?

Voor mij dus niet. Verslikt u zich niet: ik ben uitermate bekommerd om het lot van de autonijverheid en haar werknemers. Maar autoproductie is niet de financiële sector. We spreken niet over een sector waar alle bedrijven aan elkaar gekoppeld zijn, zodat het onheil van de ene de andere onvermijdelijk in een domino-effect meezuigt.

Het falen van een autoproducent zou dus geen economische kernreactie ontketenen. Veeleer zou het kansen bieden voor overnemers of overblijvers, die om een groter stuk van de taart zouden kunnen strijden. Dat heet consolidatie en is een pijnlijke maar soms noodzakelijke vorm van economische vooruitgang, die andere sectoren ook hebben doorgemaakt. Massale overheidsinterventie leidt dan hooguit tot uitstel van executie, met uiteindelijk een nog veel hogere rekening voor de belastingbetaler.

Denk maar aan de geschiedenis van steenkool, staal of luchtvaart bij ons. We zijn beter gediend met een snelle transitie die ons klaarmaakt voor de volgende groeikansen. Het Amerikaanse belastinggeld moet niet dienen om uitverkoren auto-iconen kunstmatig in leven te houden, maar om een gezonde auto-industrie te bevorderen. Het geld wordt ook beter besteed aan het opvangen en begeleiden van werknemers die getroffen worden. Dat is trouwens de filosofie van de Europese Unie, die daarvoor zelfs een Europees fonds heeft opgericht.

Een bailout voor de autosector zou ook de concurrentie vervalsen ten nadele van de bedrijven die het ook zonder kunnen redden. Want de problemen van de Grote Drie uit Detroit zijn lang niet begonnen met de kredietcrisis. Hun marktaandeel keldert al jaren door slecht management, inefficiëntie en een versleten modellenstructuur vol dorstige pick-ups. Elders in de VS floreren autofabrieken van Japanse, Europese en Koreaanse merken. Als koper hebben we er belang bij dat de goede producenten winnen. Dat is ook de moraliteit van de markteconomie.

Als de autosector langs de kassa van de belastingbetaler mag passeren, dan kunnen we er trouwens donder op zeggen dat andere sectoren zullen opstaan voor dezelfde

behandeling. Want als de autoproductie lijdt onder de crisis, dan is dat toch ook zou voor pakweg de luchtvaart of de bouw. En waarom niet voor de horeca en het toerisme? Waar men stopt, wordt een puur politieke beslissing. Kleinere

sectoren of bedrijven, met minder media-aandacht en minder lobbykracht, zullen het daarbij afleggen. Vertel dat maar aan hun werknemers.

Politiek is de kern van de zaak. De negatieve effecten van een herstructurering zijn er vandaag en ziet iedereen.

De negatieve effecten van een bailout liggen in de toekomst en ziet dus niemand. De drang van de politiek tot symbolisch handelen is groot, temeer daar nationale belangen sterk meespelen.

Natuurlijk zullen de Amerikanen "hun" automakers willen redden. En dus zal Europa niet achterblijven.

Er zijn nochtans regels voor overheidssteun, zowel in Europa als binnende Wereldhandelsorganisatie.

Die zijn er precies gekomen in de wetenschap dat overheidssteun vervalsend werkt, de goeden straft, de slechten beloont,

**Autoproductie
is niet de
financiële
sector. Als
we van de
nood van
overheidssteun
een gewoonte
gaan maken,
dan planten
we de zaden
van ons eigen
economisch
verval.**

welvaartscreatie fruikt en uiteindelijk nefast is voor de consument en de belastingbetaler. Die regels zijn er precies gekomen om het nastreven van eigenbelang ten koste van het algemeen belang – beter bekend onder het misplaatste “protectionisme” – aan banden te leggen.

In de kredietcrisis is er het alibi van een systeemcrisis die ons dwingt de wetten van de economie opzij te schuiven. Als we van deze nood een gewoonte gaan maken, dan planten we de zaden van ons eigen economisch verval.

Marc De Vos
Directeur Itinera Institute

Verschenen als column
in De Standaard op 14
november 2008

Onafhankelijke denktank en doetank voor duurzame economische groei en sociale bescherming.
“Think-tank” et “do-tank” indépendant pour une croissance économique et une protection sociale durables.

Itinera Institute VZW-ASBL
Boulevard Leopold II Laan 184d - B-1080 Brussel - Bruxelles
T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69
info@itinerainstitute.org www.itinerainstitute.org